

Mezinárodní obchodní operace

Téma: Procesní zajištění druhů mezinárodní přepravy

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Ing. Radka Bauerová, Ph.D.

Přednáška č. 8

21. 11. 2024

Obsah přednášky

1. Logistika v mezinárodním obchodě
 - Speditéři a dopravci
2. Převaha v mezinárodním obchodě
 - Přístavy a námořní doprava
 - Letiště a letecká doprava
 - Silniční a železniční doprava
3. Specifikace druhů přepravy
 - Námořní a říční doprava
 - Letecká doprava
 - Železniční doprava
 - Silniční doprava
 - Kombinovaná doprava
 - Další typy dopravy
4. Možnosti využití skladovacích služeb
 - Konsignační sklad

Procesní zajištění druhů mezinárodní přepravy

1. Logistika v mezinárodním obchodě
 - Speditéři a dopravci
2. Přeprava v mezinárodním obchodě
 - Přístavy a námořní doprava
 - Letiště a letecká doprava
 - Silniční a železniční doprava

MEZINÁRODNÍ PŘEPRAVA

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

**Víte, který typ
dopravy zaujímá
přibližně 90 %
tonáže světového
obchodu?**

LOGISTIKA V MEZINÁRODNÍM OBCHODĚ

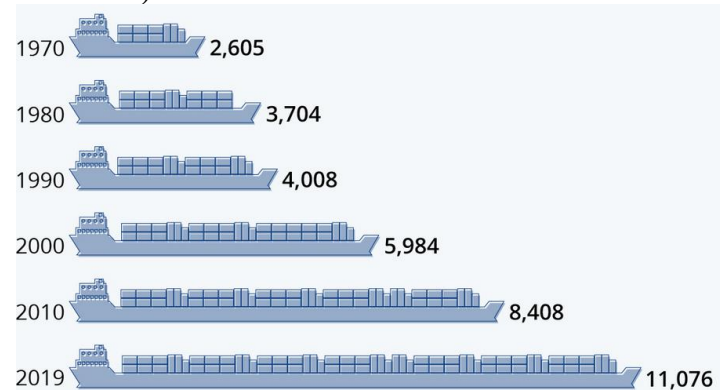

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Mezinárodní logistika je proces zahrnující **plánování, realizaci a kontrolu toku a skladování zboží, služeb a souvisejících informací** z místa původu do místa spotřeby, které se nachází v jiné zemi (David, 2017)

- Je ovlivňována mnoha **faktory**
- Mezi výrazné znaky současné logistiky **patří růst počtu a kvality vztahů a vazeb jednotlivých článků** logistického řetězce v globálním měřítku – hledají se nové cesty, metody a prostředky, které umožňují se prosadit v silně konkurenčním prostředí.
- **Nárůst celkového objemu** přepravovaného zboží

Obrázek č. 1: celkový objem mezinárodního námořního obchodu (v milionech tun nákladu)

Zdroj: Statista, 2023

SPEDITÉŘI vs. DOPRAVCI

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

DOPRAVCE

Doprovce na rozdíl od speditéra zajišťuje přepravu vlastními dopravními prostředky, do smluvních vztahů s příkazci vstupuje vlastním jménem, na vlastní účet a riziko.

- Smlouva o přepravě (povinné údaje, nepovinné údaje, povolené údaje)
- Převzetí nákladu se dokládá (nákladní list, konosament, letecký nákladní list...)

SPEDITÉR

- Obstarává cca 4/5 objemu mezinárodního obchodu.
- Zasílatelská smlouva
- Spediční funkce – smluvní zajištění dopravy a doprovodných logistických služeb (skladování, inspekční služby, celní odbavení, pojištění, balení...)

PŘEPRAVA V MEZINÁRODNÍM OBCHODĚ

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Přibližně polovina veškerého světového obchodu probíhá mezi místy, která jsou od sebe vzdálena více než 3 000 km.

Na většině mezinárodních nákladních přeprav se proto podílí několik druhů dopravy – není možné zajistit fyzickou kontinuitu nákladních toků.

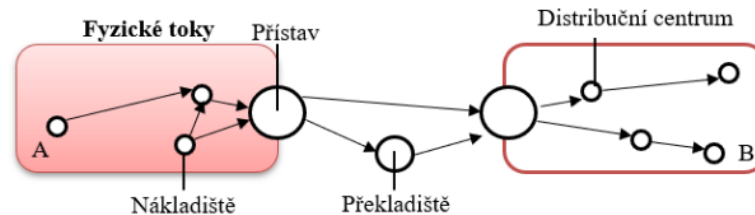
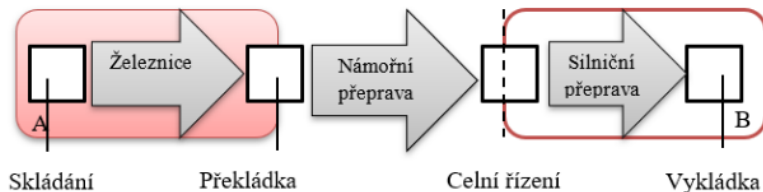
Čím dál významnější intermodální doprava a terminály na strategických místech

Obrázek č. 2: Vizualizace mezinárodního obchodu, přepravních řetězců a toků

Mezinárodní obchodní operace

Dopravní řetězec

Zdroj: Rodrigue et al., 2016; vlastní úprava

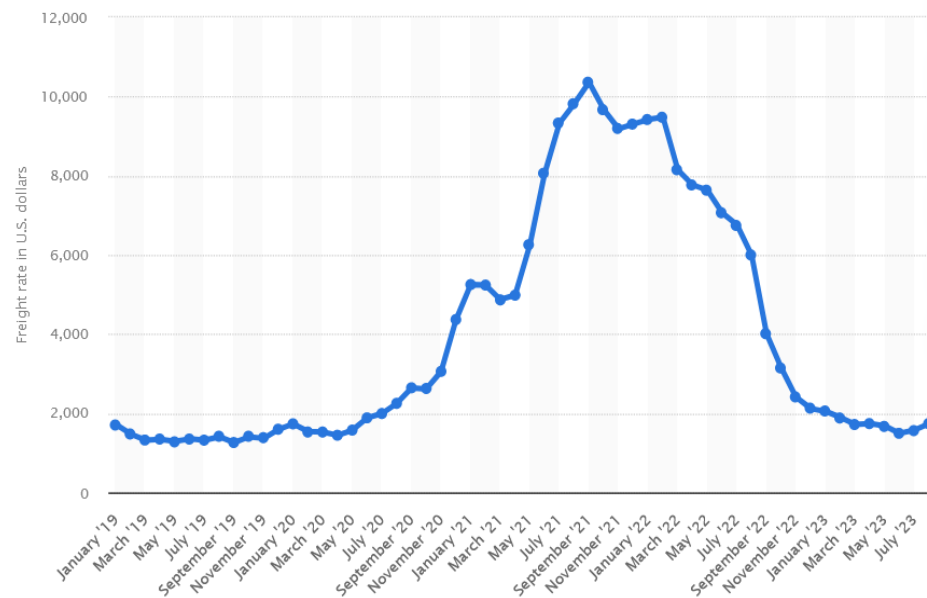
PŘÍSTAVY A NÁMOŘNÍ DOPRAVA

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Uskutečňuje přibližně 90 % celosvětového obchodu.
- Globalizace je doménou námořní dopravy, v popředí tohoto procesu stojí kontejnerová doprava.
- Globální systém námořní dopravy se skládá z řady hlavních bran → umožňují přístup do hlavních výrobních a spotřebních regionů
- Mezi branami jsou hlavní uzly, které fungují jako místa propojení a překládky mezi systémy námořního oběhu.

Obrázek č. 3: Vývoj sazeb za přepravu kontejnerů – růst jako dopad covidu-19

Zdroj: Statista, 2023

LETIŠTĚ A LETECKÁ DOPRAVA

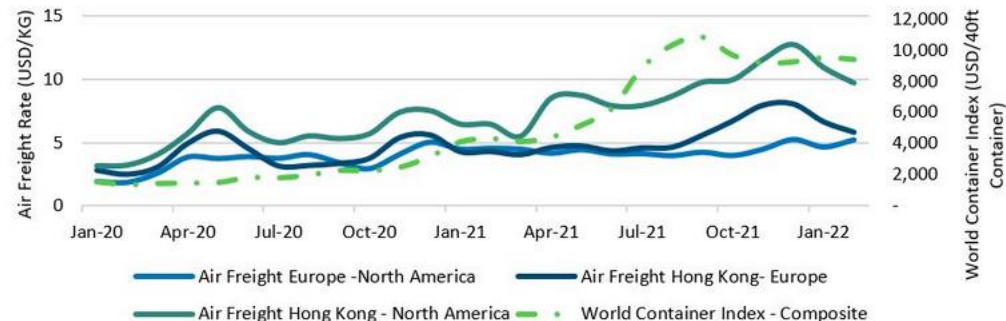
SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Z hlediska tonáže přepravuje ve srovnání s námořní dopravou zanedbatelné množství nákladu (0,2 % celkové tonáže), avšak z hlediska celkové hodnoty přepravuje 15 % hodnoty světového obchodu.
- Má přibližně 70krát větší hodnotu než její námořní protějšek a přibližně 30krát větší hodnotu než nákladní doprava po souši.

PROČ?

Souvisí s **druhy zboží, které přepravuje**. Umístění letišť pro nákladní dopravu odpovídá technologicky vyspělým výrobním uskupením a také mezilehlým místům, kde se doplňuje palivo do nákladních letadel a/nebo překládá náklad.

Obrázek č. 4: Vývoj sazeb za leteckou přepravu

Zdroj: TAC Index & Drewry, 2022

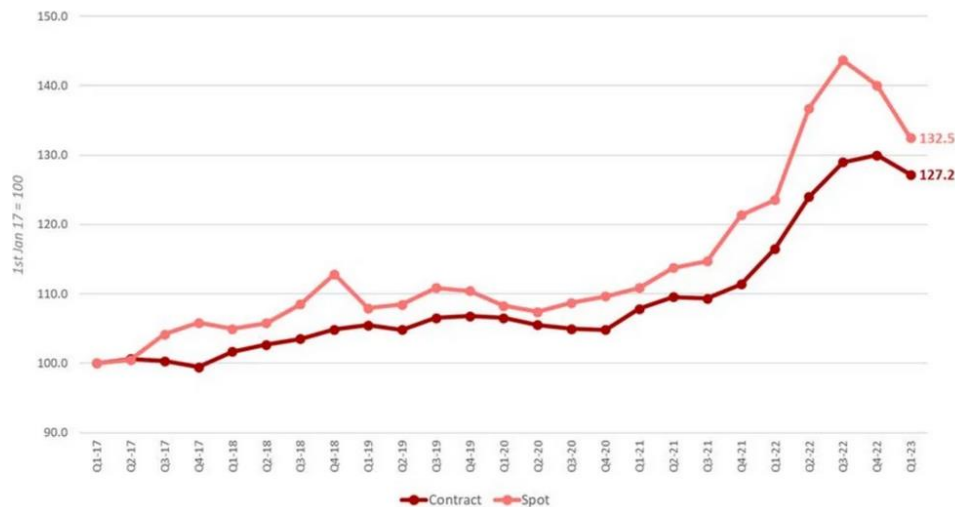
SILNIČNÍ A ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- V mezinárodní dopravě zaujímá **spíše okrajovou část** – jejich význam se soustřeďuje na jejich roli v **prvních a posledních kilometrech globální distribuce**.
- Existují však výjimky – obchod mezi Kanadou, Spojenými státy a Mexikem, velká část Západoevropského obchodu

Obrázek č. 5: Růst sazeb za silniční dopravu Q1/2017-Q3/2022 a jejich pokles od Q4/2022

Zdroj: Upply, 2023

Procesní zajištění druhů mezinárodní přepravy

1. Specifikace druhů přepravy
 - Námořní a říční doprava
 - Letecká doprava
 - Železniční doprava
 - Silniční doprava
 - Kombinovaná doprava
 - Další typy dopravy

Jaké faktory je potřeba vzít do úvahy při výběru vhodného druhu přepravy?

- Délka přepravní trasy
- Přepravované množství
- Rychlost přepravy
- Zboží samotné (jeho druh a specifické vlastnosti)

NÁMOŘNÍ A ŘÍČNÍ DOPRAVA

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Nejvýznamnější druh dopravy v mezinárodním obchodě provozovaný zasílateli.
- Vlastníci lodí jsou ekonomicky velmi silné subjekty (rejdaři), sdružují se do námořních konferencí.

VÝHODY

Nízké náklady při velkých vzdálenostech

Vysoká přepravní kapacita

Mohou přepravovat těžší a větší náklady než letecká přeprava a to za zlomek ceny

Vhodné pro přepravu sypkých materiálů (zemědělské produkty a suroviny)

NEVÝHODY

Vázanost na klimatické podmínky a počasí

Delší doba přepravy (pomalá doprava)

Nutnost přestupu na jiný dopravní prostředek – vyšší náklady na manipulaci a překládku komodit

Omezená síť dopravních cest

- Plavidla se člení podle trasy, velikosti a druhu přepravovaného nákladu (Machková et al., 2009):
 - **plavidla pro přepravu suchého nákladu**
 - **tankerové lodě**

Provoz podmíněn infrastrukturou a dostatečnou kapacitou námořních přístavů – největší a nejdůležitější v současnosti jsou asijské přístavy (Hongkong, Singapur, Šanghaj, Šen-čen, Pusan), Los Angeles a evropské přístavy Rotterdam, Hamburk a Antverpy.

Globální námořní obchod čelí složitému prostředí, které přináší několik zásadních výzev. Vedle postupného obnovování narušených dodavatelských řetězců se někteří speditéři setkávají s poklesem poptávky po dopravních kapacitách, což má za následek snižující se sazby v námořní dopravě. Cena za přepravu dvanáctimetrového kontejneru z Asie do Evropy poklesla ze 14 tisíc amerických dolarů na pouhých 1700 dolarů. (situace ze září 2023; zdroj: Praktická logistika, 2023)

Co je to konosament?

Osvědčení o přijetí zboží k námořní přepravě, jednorázový cenný papír, dokument evidující vlastnictví zboží.

- Pokud se při přejímací kontrole nevyskytnou žádné zjevné závady, zůstává nákladní list „čistý“ – je snazší jej prodat, než když je konosament nečistý.
- Konosament je dokladem s **právem požadovat vydání zásilky**.
- Dopravce je povinen vydat zásilku **osobě oprávněné z konosamentu**, pokud tato osoba předloží konosament a potvrdí na něm převzetí zásilky.
- Práva z konosamentu se převádějí při vystavení dokumentu:
 - **na řad oprávněné osoby** (vyplněný nebo nevyplněný rubopis (indosament)),
 - **na jméno oprávněného** (podle ustanovení o postoupení pohledávky),
 - **na doručitele** (jeho fyzickým předáním).

 		BILL OF LANDING FOR PORT TO PORT SHIPMENT		
Shipper (Complete Name And Address) Shenzhen Ailisheng Trade Co., Ltd. Phoenix Road, Luohu district, Guangdong Shenzhen city, China Telephone and fax: 086-755-36922075		Packing List No.: 219618043-1	Bill of Lading No.: SSOF090406718	
Consignee (Complete Name And Address) Alejead Pc S.A.S - Aptdo Postal 28059 Carrera 100 5-39 - Cali - Valle - Colombia Telephone and email: 059-032-4491451 - alejead@hotmail.com		Freight And Charges Payable By: Shipper at shen zhen /Guangdong	Terms Of Sale: FOB (2010)	
Notify Party (Complete Name And Address) Same as consignee		Number of Original Bill of Lading Issued: Three (3)		
Place of Receipt: Shen Zhen / China		Place and date of issue: 15 - August - 2010 Shen zhen / China		
Place of Delivery: Cali / Colombia		For Release Of Shipment, Please Contact: Agencia de Aduanas Sicomex Ltda - Buenaventura Calle 2 No. 2 ^a -58 - PBX: (052) 242 2798 Fax: (052) 242 4823 - buenaventura@siacomex.com		
Port Of Loading: Shangai / China		Total No. Of Container/Package Received By The Carrier: 1 / 0		
Port Of Discharge: Buenaventura / Colombia		For Transshipment To: Maersk Line		
Vessel/Voyage: CSC L E HAVRE / 0029W		Measurement 10.2 M³		
Marks And Numbers 20' steel Dry Cargo Container No: CSQU3054383	No. of PKGS 500 packages	Description of Packages And Goods 500 units of 15.6 inch laptop with core i7 8GB RAM, In 6 pallets with 80 packages each one with a volume of 1.63 M³ and 1 pallet with 20 packages with a volume of 0.41 M³	Gross Weight 1650 Kg	Measurement 10.2 M³
The above particulars are according to the declaration of the shipper. The carrier received the above goods in apparent good order and condition, unless otherwise specified, for carriage to the place as agreed above subject to the terms of this Bill of Lading including those on the back pages. If required by the Carrier, one original of this Bill of Lading must be surrendered duly endorsed in exchange for the goods or delivery order. In witness whereof original Bill of Lading has been signed in the number stated below, one of which being accomplished the other(s) to be void. IN ACCEPTING THIS BILL OF LANDING, the Shipper, Consignee, Holder hereof, and Owner of the goods, agree to be bound by all of its stipulations, exceptions and conditions, whether written, printed or stamped on the front or back hereof, as well as the provisions above Carrier's published Tariff Rules and Regulations.				
Prepaid USD 3.300		Collect	Shipped on Board: 20 - August - 2010 Place: Shangai	
In Witness Whereof 3 original Bills of Lading have been signed, not otherwise stated above, one of which being accomplished the others shall be void		Signature: B/No: SSOF090406718 Terms of landing continued on reverse side		

ODESÍLATEL

PŘÍJEMCE

FOB – Free On Board – prodávající zodpovídá za všechny náklady a rizika do chvíle, kdy je zboží doručeno na palubu lodi. Stará se také o vývozní povolení.

CONSIGNOR CO. LTD. DAXI TRIAL ZONE, WENLING CITY, ZHEJIANG HINA		B/L No: WMS20096828	
CONSIGNEE, 8, Kolkhoznaya str., Gomel, 247021 Republic of Belarus,		OCEAN BILL OF LADING (COMBINED TRANSPORT / PORT TO PORT) ORIGINAL	
SAME AS CONSIGNEE		Forwarder LLC B2-A BRCH TEL. 8-048-	
MISC ANNA FT		NINGBO, CHINA	
ODESSA, UKRAINE		ODESSA, UKRAINE	
MEDU1234567F x15 MEDU234569F x15		SHIPPERS' LOAD COUNT & SEAL (2X40HQ) CONTAINERS S.T.C. CY-CY AIR COMPRESSOR	
FREIGHT COLLECT		SHIPPED ON BOARD OCT.21, 2020	
SURRENDERED DATE - Nov.11, 2020			
SAY TWO (2X40HQ) CONTAINERS ONLY			
SHENZHEN OCT.21, 2020		THREE (3)	
CARRIER LTD AS CARRIER		SHIPPED ON BOARD OCT.21, 2020	

JAKÉ ÚDAJE JE DOPRAVCE POVINEN UVÉST V NÁKLADNÍM LISTU?

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Dopravce je vždy povinen uvést následující údaje v konosamentu:

- název a sídlo dopravce v případě právnické osoby nebo jméno a bydliště dopravce v případě fyzické osoby,
- název a sídlo odesílatele v případě právnické osoby nebo jméno a bydliště odesílatele v případě fyzické osoby,
- označení přepravovaného zboží (včetně hmotnosti a objemu),
- údaj o oprávněné osobě (zda bylo vydáno na doručitele, na jméno příjemce nebo na jeho řad),
- místo (přístav) odeslání a místo určení,
- místo a datum vydání náložného listu a označení statutárního zástupce dopravce

LETECKÁ DOPRAVA

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Celkově velmi nízký objem letecké přepravy v rámci mezinárodního obchodu, protože se používá pouze pro vybrané komodity, jako jsou počítače, léky, potraviny a suroviny podléhající rychlé zkáze, květiny nebo umělecké předměty.

VÝHODY	NEVÝHODY
Rychlost a spolehlivost	Vysoké náklady na přepravu
Bezpečnost	I přes minimální vlivy počasí, zde je určitá závislost na počasí (nelze přistávat a vzlétat za špatného počasí)
Nejrychlejší na dlouhé vzdálenosti	Neekologická
Dobře předvídatelné časy přeprav (časy odletu a příletu)	Omezenost zásilek

LETECKÁ DOPRAVA

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Jednotné přepravní podmínky Mezinárodního sdružení leteckých dopravců (IATA), České aerolinie jsou členem od roku 1927.
- Převzetí zásilky podle přepravních podmínek IATA se osvědčuje prostřednictvím **leteckého nákladního listu (AWB)** – je zároveň dokladem prokazujícím uzavření smlouvy.

Letecká doprava je obecně realizována jako:

- **Pravidelná linková** (dodatečná nakládka, konsolidace)
- **Nepřavidelná** (charterová)

Kontejnery používané v letecké dopravě se nazývají „**Unit Load Devices**“ (ULDs) a jsou zcela odlišné od kontejnerů používaných v námořní dopravě. Používají se spíše k **agregaci malých jednotlivých zásilek**. Letadlové kontejnery **nejsou svým záměrem intermodální**.

Example 5: International Air waybill, Loose Shipment, Shipper Plus IATA Agent Account with Contract Rate

Shipper's name and address Nom et adresse de l'expéditeur 123456 INTERNATIONAL FOODS LTD. 1000 FRANK STREET VANCOUVER, BC		AIR WAYBILL AND SHIPMENT MARK BILLET DE TRANSPORT AÉRIEN AIR CANADA CARGO 654321	
Consignee's name and address Nom et adresse du destinataire 654321 SHANK YUAN YU LTD. ROOM 100 QIAOHEM CENTRE 1000 CAOBAO ROAD, SHANGHAI, CHINA		It is agreed that the goods described herein are accepted in apparent good order and condition hereon as noted for carriage SUBJECT TO THE CONDITIONS OF CONTRACT ON THE REVERSE HEREOF. THE SHIPPER'S ATTENTION IS DRAWN TO THE NOTICE CONCERNING CARRIER'S LIMITATION OF LIABILITY. Shipper may increase such limitation of liability by declaring a higher value for carriage and paying a supplemental charge if required. Il est convenu que les marchandises décrites dans le présent document sont acceptées pour le transport en bon état apparent (sauf indication contraire) et que le transporteur agit SOUS LE COUVERTURE DU CONTRAT EN VERTU DE LA NOTICE DE RESPONSABILITÉ DU TRANSPORTEUR ET, EN PARTICULIER, SUR LA BASE CONVENANT LA LIMITATION DE RESPONSABILITÉ DU TRANSPORTEUR. Le voyageur peut augmenter cette limitation de responsabilité en déclarant une valeur pour le transport plus élevée et en payant des frais supplémentaires s'il y a lieu. Assurances facultatives Remarque: les marchandises	
EXPRESS (CANADA) INC., VANCOUVER 60-1 0005/0005 VANCOUVER PU DONG AC037/16		CONTRACT #: PERYVRPVG123456AC037 NVD 10.00	
HIGHLY PERISHABLE, PLEASE KEEP IN COOLER. HEALTH CERTIFICATE ATTACHED PLEASE NOTIFY CONSIGNEE TO PICK UP IMMEDIATELY ON ARRIVAL.			
6 117 K C 0300		LIVE GOODUCK CLAMS DIMS: 6 @ 69 X 34 X 34 CM	
PREPAID DAVE BLACK			

ODESÍATEL
PŘÍJEMCE

001 NYC 12345678		001-12345678																									
Shipper's Name and Address CABLE AND STEEL COMPANY #234, INDUSTRIAL STREET NEW YORK, USA PHONE 555 55 55		Shipper's Account Number Not Negotiable Air Waybill AMERICAN AIRLINES CARGO P.O. BOX 619616 D/FW AIRPORT, TEXAS U.S.A.																									
Consignee's Name and Address CABLE BIG STORE 4321, ROGERS STREET LONDON, ENGLAND PHONE: 555 12 34		Copies 1, 2 and 3 of this Air Waybill are originals and have the same validity. It is agreed that the goods described herein are accepted in apparent good order and condition hereon as noted for carriage SUBJECT TO THE CONDITIONS OF CONTRACT ON THE REVERSE HEREOF. ALL GOODS MAY BE CARRIED BY ANY OTHER MEANS INCLUDING ROAD OR ANY OTHER CARRIER UNLESS SPECIFIC CONTRARY INSTRUCTIONS ARE GIVEN HEREON BY THE SHIPPER AND SHIPPER AGREES THAT THE SHIPMENT MAY BE CARRIED VIA INTERMEDIATE STOPPING PLACES WHICH THE CARRIER DEEMS APPROPRIATE. THE SHIPPER'S ATTENTION IS DRAWN TO THE NOTICE CONCERNING CARRIER'S LIMITATION OF LIABILITY. Shipper may increase such limitation of liability by declaring a higher value for carriage and paying a supplemental charge if required.																									
Issuing Carrier's Agent Name and City BOND STUFF FORWARDERS QUEEN STREET 7 LONDON, ENGLAND PHONE: 555 55 12		Accounting Information NOTIFY: SOMEBODY, PH: 555 55 34																									
Agent's IATA Code 11-1 0000		Account No.																									
Airport of Departure (IATA) and Requested Routing NEW YORK CITY		Reference Number																									
To LHR AA		By First Carrier Routing and Destination to by to by to by USD PPP X X X																									
Airport of Destination HEATHROW		Requested Flight Date AA1234/12																									
Handling Information		Amount of Insurance INSURANCE - If carrier offers insurance, and such insurance is required in accordance with the conditions hereon, indicate amount to be insured in figures in box marked "Amount of Insurance"																									
These commodities, technology or software were exported from the United States in accordance with the Export Administration Regulations. Ultimate Destination		Division country to U.S. law prohibited																									
<table border="1"> <thead> <tr> <th>No. of Pieces / Pcs</th> <th>Gross Weight</th> <th>Net Weight</th> <th>Rate Class / Commodity Item No.</th> <th>Chargeable Weight</th> <th>Rate / Charge</th> <th>Total</th> <th>Nature and Quantity of Goods (incl. Dimensions or Values)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2</td> <td>324.00</td> <td>X</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>1234.00</td> <td>SOME ITEMS</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>324.00</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>1234.00</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		No. of Pieces / Pcs	Gross Weight	Net Weight	Rate Class / Commodity Item No.	Chargeable Weight	Rate / Charge	Total	Nature and Quantity of Goods (incl. Dimensions or Values)	2	324.00	X				1234.00	SOME ITEMS	2	324.00					1234.00			
No. of Pieces / Pcs	Gross Weight	Net Weight	Rate Class / Commodity Item No.	Chargeable Weight	Rate / Charge	Total	Nature and Quantity of Goods (incl. Dimensions or Values)																				
2	324.00	X				1234.00	SOME ITEMS																				
2	324.00					1234.00																					
Prepaid		Other Charges																									
1234.00		1234.00																									
Total Other Charges Due Agent		Total Other Charges Due Carrier																									
Total Prepaid		Total Collect																									
1234.00		1234.00																									
Currency Conversion Rates		Charges in Dest. Currency																									
For Carrier's Use only at Destination		Charges at Destination																									
		Total Collect Charges																									
		Signature of Shipper or his Agent																									
		Signature of Issuing Carrier or its Agent																									
		ORIGINAL 1 (FOR ISSUING CARRIER) 001-12345678																									

JAKÉ ÚDAJE OBSAHUJE LETECKÝ NÁKLADNÍ LIST?

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Letecký nákladní list obsahuje základní údaje o přepravované zásilce:

- Označení odesílatele a příjemce,
- Místo odeslání a určení,
- Obsah,
- Hodnotu,
- Hmotnost a objem
- V případě linkové dopravy i označení letecké společnosti, což umožňuje sledovat zásilku po celé přepravní trase

ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Vhodná pro větší objemy zboží, zejména pokud má **společnost k dispozici vlečku**.
- Dokladem o přijetí zboží k přepravě a uzavření přepravní smlouvy je **železniční nákladní list** (vystavuje se pro vozové zásilky zvláště pro každý vůz, pro jednotlivé zásilky nebo spěšné zásilky pro každou zásilku)

VÝHODY

Vhodná pro větší objemy zboží a nezávislá na intenzitě dopravního provozu na silnicích

Šetrná k životnímu prostředí

Vhodná pro přepravu těžkých nákladních zásilek

Možnost přepravy nebezpečných nákladů

Dobrá predikce přepravního času, při velkých vzdálenostech nižší náklady než u kamionové přepravy

NEVÝHODY

Ovlivněná počasím (namrznutí kolejí)

Pomalá (ovlivňována jízdním řádem)

Omezená flexibilita

Vysoký podíl fixních nákladů

Ve většině případů nelze zajistit „z domu do domu“

ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Slouží k přepravě nákladu, který může mít podobu:

- **vagonů** – pro každou přepravu nutný alespoň jeden samostatný vagon,
- **jednotlivých zásilek** – omezených objemem nebo hmotností, jsou prostřednictvím sběrné služby sestaveny v takovém množství, aby jejich expedice byla ekonomicky a logisticky efektivní
- **expresní zásilky** – hmotnost je omezena na 15kg, přepravují se současně s přepravou osob,
- **kontejnerové zásilky,**
- **kombinovaná přeprava** – například RoLa (doprava s využitím silnice a železnice)

Definice ČSN 269375 „Terminologie kombinované dopravy“

- **Kombinovaná doprava** je intermodální přeprava, kdy převážná část trasy se uskutečňuje po železnici, vnitrozemskou vodní cestou nebo na moři a přičemž počáteční (svoz) a nebo závěrečná část (rozvoz) probíhá po silnici a je zpravidla co nejkratší.
- **Intermodální přeprava** je multimodální přeprava zboží v jedné a téže přepravní jednotce nebo silničním vozidle, která/které postupně užije různých druhů dopravy bez manipulace se samotným zbožím při měnících se druhů dopravy.
- **Multimodální přeprava** je přeprava zboží nejméně dvěma různými druhy dopravy.

SILNIČNÍ DOPRAVA

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Nejrychleji rostoucí, ale také nejproblematictější druh dopravy v Evropě.
- Silné konkurenční prostředí mezi dopravci.
- Hlavní formy dopravy:
 - **kusová (svozová služba)** – ceny na základě pevných přepravních tarifů
 - **celokamionová** – ceny smluvní

VÝHODY

Rychlost dodání, velká úspora času

Vysoká mobilita a dostupnost – hustá síť komunikací

Flexibilita a přeprava „z domu do domu“, univerzálnost

Velká variabilita dopravních prostředků

NEVÝHODY

Škodlivost na životní prostředí

Narušování životního prostředí – významný zábor půdy

Nízká propustnost hlavní silniční a distribuční sítě – vysoká nehodovost, dopravní zácpy - nebezpečná

Omezený objem přepravy – kapacita dopravního prostředku

KOMBINOVANÁ DOPRAVA

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Definice se v jednotlivých zemích značně liší.
- V některých případech je realizována na základě jediného přepravního dokladu – **multimodální přeprava**. Přeprava nákladu více druhy dopravy, kdy se přepravují unifikované jednotky, které se nemění váhy ani formou a na každý druh dopravy je vystavován jiný přepravní doklad – **intermodální přeprava**.
- Základním účelem kombinované přepravy je zajistit fyzický přesun předmětu přepravy „z domu do domu“ s využitím jediného provozovatele multimodální dopravy (MTO).

VÝHODY

Snížení rizika poškození nebo ztráty zásilky

Úspora nákladů na přepravu a manipulaci

Možnost použití standardizovaných obalů

Použití unifikovaných dopravních prostředků

Úspora času a využití všech dostupných typů dopravy

NEVÝHODY

Nutnost překládek při přepravě

Investičně náročná stavba překladišť

Negativní dopad na životní prostředí

Vázanost na jízdní řády

Čekání na překladištích

KOMBINOVANÁ DOPRAVA

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Uzavření **přepravní smlouvy** v multimodální přepravě se osvědčuje následujícími dokumenty:

- **Průběžný konosament (B/L)** – doklad, zahrnující více přepravních úseků realizovaných námořní dopravou v různých kombinacích s jiným druhem dopravy, vystavuje jej speditér a v logistickém řetězci nahrazuje nákladní list.
- **Multimodální průběžný konosament FIATA*** – může jej vystavit pouze zasílatel, který je členem FIATA a pojišťuje svou odpovědnost v rozsahu uvedeném v konosamentu, tento doklad se vztahuje na celý úsek přepravy zahrnující nejméně dva druhy přepravy, zasílatel přebírá odpovědnost za provedení celé kombinované přepravy

*FIATA – Mezinárodní federace sdružení přepravníků a asimilátorů

DALŠÍ TYPY DOPRAVY

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Potrubní přeprava ropy a zemního plynu

- Nepřetržitá kontinuální přeprava
- Vyžaduje vysoké počáteční investice, ale nepodléhá klimatickým vlivům
- Potrubí z těžebních oblastí a potrubí z terminálů ve velkých přístavech

Poštovní a kurýrní doprava

- Význam roste v souvislosti s elektronickým obchodem
- Expresní doručování menších objemů a hmotností nebo obchodních dokumentů
- Výhodou je vysoká rychlost a pokrytí přepravního úseku
- Poskytuje také celní odbavení, osobní předání

POROVNÁNÍ VYBRANÝCH DRUHŮ DOPRAVY

Vlastnosti	Železniční doprava	Silniční doprava	Letecká doprava	Vodní doprava	Potrubiční doprava
Služba „od dveří ke dveřím“	Někdy	Ano	Ne	Někdy	Někdy
Cena	Nízká	Střední	Velmi vysoká	Velmi nízké	Velmi nízká
Rychlost	Pomalá	Středně rychlá	Pomalá	Velmi pomalá	Velmi rychlá
Spolehlivost	Střední	Střední	Velmi velká	Nízká	Velmi velká
Potřeba balení	Vysoká	Střední	Vysoká	Vysoká	Žádná
Riziko ztráty/poškození	Střední	Střední	Nízké	Střední	Velmi nízké
Flexibilita	Nízká	Vysoká	Velmi nízká	Nízká	Velmi nízká
Dopad na životní prostředí	Nízký	Střední	Vysoký	Nízký	Nízký*

Zdroj: Gourdin, K., 2006; upraveno a aktualizováno

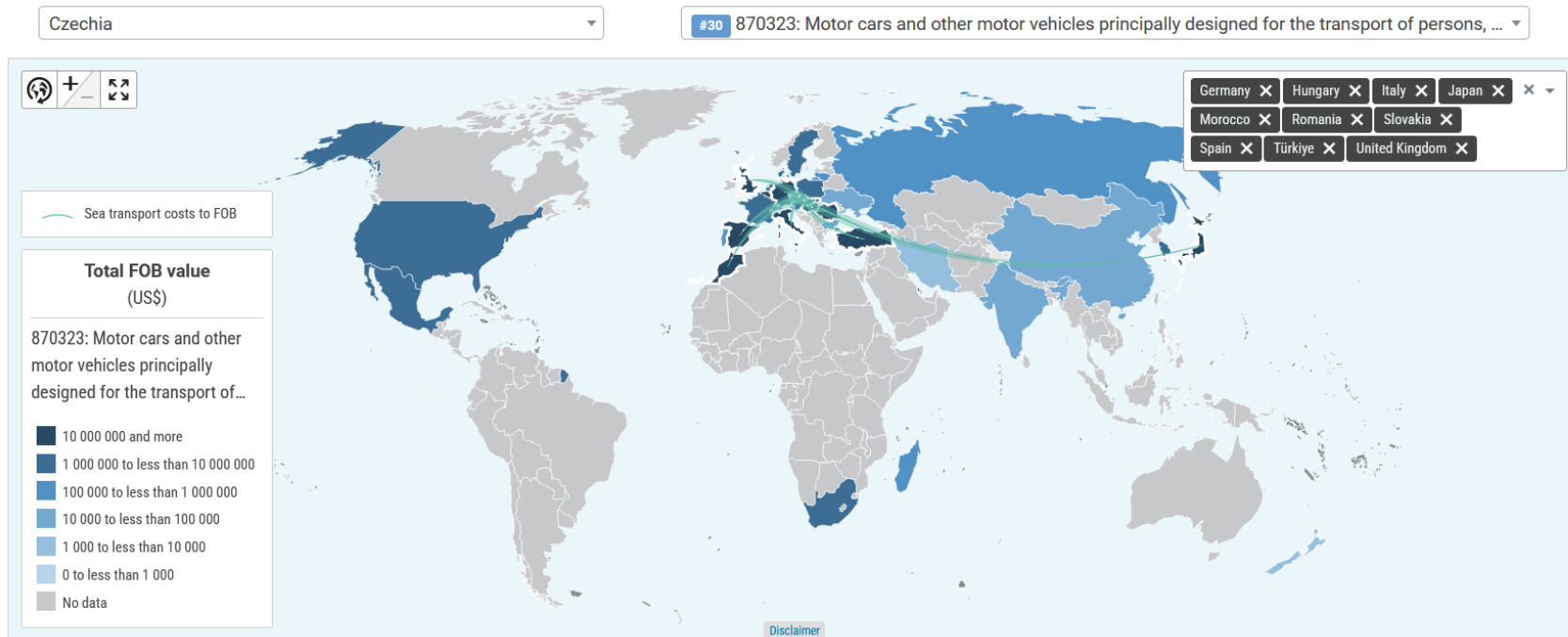
*ale možná katastrofa bude mít významný dopad

GLOBALNÍ NÁKLADY NA DOPRAVU V MEZINÁRODNÍM OBCHODĚ

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Interaktivní mapa vytvořená UNCTAD a Světovou bankou

Interaktivní mapa dostupná zde: <https://unctadstat.unctad.org/EN/TransportCost.html>

Procesní zajištění druhů mezinárodní přepravy

1. Možnosti využití skladovacích služeb
 - Konsignační sklad

MOŽNOSTI VYUŽITÍ SKLADOVACÍCH SLUŽEB

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Skladovací služby jsou upraveny smlouvou o skladování – skladovatel se zavazuje převzít věc, aby ji uložil a opatroval, ukladatel se zase zavazuje zaplatit mu za skladování odměnu ve formě skladného.
- Skladištní list – doklad s dispozičním právem ke skladované věci – má povahu obchodovatelného cenného papíru.

Povinnosti skladovatele:

- je uložit svěřenou věc odděleně od ostatních skladovaných věcí,
- Odpovídá za škodu na skladované věci (pokud se nejedná o škodu způsobenou samotným ukladatelem, vadou věci nebo její přirozenou povahou)

Práva skladovatele:

- Zástavní právo
- právo na kompenzaci účelně vynaložených nákladů spojených se skladováním, pokud již nejsou součástí odměny.

KONSIGNAČNÍ SKLAD

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Specifická forma skladovací činnosti – nejčastěji je provozovaný kupujícím, obchodním zástupcem nebo komisionářem.
- V závislosti na smlouvě mezi odběratelem a dodavatelem zákazník odebere z konsignačního skladu konkrétní položky a seznam vyskladněných artiklů je následně odeslán dodavateli, který na jeho základě vystaví fakturu.
- Je výhodný v případě, že cílový region nebo teritorium jsou z důvodu logistické obslužnosti nebo obchodněpolitických bariér obtížně dostupné.
- Zboží zůstává po celou dobu skladování a prodeje ve vlastnictví prodávajícího a právní rámec je kombinací smlouvy komisionářské a smlouvy o skladování.

Vedení konsignačního skladu může být doplněno smlouvou o uskladňování v **celním skladu** – umožňuje zboží skladovat takovým způsobem, že po dobu skladování není uplatněno dovozní clo, daně nebo jiná obchodněpolitická opatření.

Procesní zajištění druhů mezinárodní přepravy

➤ SHRNU TÍ

- Mezinárodní logistika je proces zahrnující **plánování, realizaci a kontrolu toku a skladování zboží, služeb a souvisejících informací** z místa původu do místa spotřeby, které se nachází v jiné zemi.
- Konečnou volbu logistických prostředků ovlivňuje celá řada faktorů, která souvisí s **fyzikým přemístěním zboží**. Další faktory vycházejí z **ustanovení uzavřené kupní smlouvy**. Volba může být ovlivněna také faktory jako je samotná **povaha zboží, způsob balení, přepravní vzdálenost, klimatické podmínky, či technická a logistická vybavenost přepravníků**.
- Zároveň dochází k trvalému **nárůstu celkového objemu** přepravovaného zboží, což ještě více umocňuje potřebu přemístit zboží v přesně stanoveném množství a termínech, za přijatelné ceny, s minimálním ekologickým zatížením prostředí a přizpůsobení se konkrétním potřebám zákazníků.
- Mezi faktory, které bereme do úvahy při výběru vhodného druhu přepravy řadíme mimo cenu, následující: **délka přepravní trasy, přepravované množství, rychlost přepravy, zboží samotné (jeho druh a specifické vlastnosti)**.
- Mezi druhy přepravy řadíme **námořní a říční dopravu, leteckou dopravu, železniční dopravu, silniční dopravu, kombinovanou dopravu a další typy** doprav (potrubní, poštovní, kurýrní). Každá má své výhody a nevýhody, které je nutné znát při rozhodování o vhodné variantě přepravy zboží.
- Zvláštním druhem skladu je konsignační sklad, který je nejčastěji provozovaný kupujícím, obchodním zástupcem nebo komisionářem.

DOTAZY?

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Děkuji za pozornost

POUŽITÉ ZDROJE A LITERATURA

SLEZSKÁ

1. BERMAN, B.R., J.R. EVANS and P.M. CHATTERJEE, 2017. *Retail Management: A Strategic Approach*. 13th ed. New York: Pearson. ISBN 978-0-13-379684-1.
2. BOUČKOVÁ, 2006. *Marketing*. Prague: C.H.Beck. ISBN 80-7179-577-1. I
3. DAGMAR, J., 2013. *Strategický marketing - Strategie a trendy*. 2nd ed. Prague: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-4670-8.
4. GUPTA, S.M., 2016. *Reverse Supply Chains: Issues and Analysis*. Boca Raton: CRC Press. ISBN 978-1-4398-9903-8.
5. CHANDRASEKAR, K.S., 2010. *Marketing Management: Text & Cases*. New Delhi: Tata McGraw-Hill Education. ISBN 978-0-07-106773-7.
6. JAN, V. and V., MAREK, 2013. *Podnikové řízení*. Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-4642-5.
7. MANNERS-BELL, J., 2013. *Global Logistics Strategies: Delivering the Goods*. London: Kogan Page Publishers. ISBN 978-0-7494-7024-1.
8. MULAČOVÁ, V. and MULAČ, P., 2013. *Obchodní podnikání ve 21. století*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4780-4.
9. PRAŽSKÁ, L. and J. JINDRA, 2002. *Retail management*. Prague: Management Press. ISBN 80-7261-059-7.
10. SOPLE, 2012. *Logistics Management*. 3rd ed. New Delhi: Pearson Education India. ISBN 978-81-317-1055-5.
11. STORBACK, K and J. LEHTINEN, 2002. *Řízení vztahů se zákazníky*. Prague: Grada. ISBN 80-7169-813-X.
12. Web portal BusinessInfo [online] [02.09.2019]. Available at: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/export-v-kostce-zapojeni-aktivity-eu-1131.html>.
13. Web portal Eurostat [online] [01.09.2019]. Available at: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Intra-EU_trade_in_goods_-_recent_trends.
14. [Webový portal Statista. Dostupný z: https://www.statista.com/chart/24527/total-volume-of-global-sea-trade/](https://www.statista.com/chart/24527/total-volume-of-global-sea-trade/)
15. Cullinane, K. and H. Haralambides, 2021. Global trends in maritime and port economics : the COVID-19 pandemic and beyond. Dostupné z: <https://link.springer.com/article/10.1057/s41278-021-00196-5>
16. <https://market-insights.upply.com/en/europe-the-rise-in-road-transport-prices-comes-to-an-end>